

4. Kaupunkisuunnitteluvirasto

Kaupunkisuunnitteluviraston ensimmäinen täysi toimintavuosi oli v. 1965. Toiminta laajentui ja toimintamuodot vakiintuivat. Kaupungin asukasluvun jatkunut kasvu samaten kuin liikenteen voimakas lisääntyminen saattoivat kaupunkisuunnittelun yhä vaikeampien ongelmien eteen. Samalla pyrittiin kiinnittämään entistä enemmän huomiota miljöökysymyksiin kaupunkilaisten viihtyisyyteen vaikuttavina tekijöinä sekä asuntoalueilla että kaupungin keskustassa.

Viraston toiminnan laajuudesta antaa kuvan kertomusvuonna diaariin merkittyjen asioiden luku, joka oli 1 519. Näistä oli virastopäällikön toimialaan kuuluvia asioita 410, kansliaosaston 28, asemakaavaosaston 600, yleiskaavaosaston 28 ja liikennesuunnitteluosaston 453. Viraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 314. Virastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 152.

Virastopäällikön valmistelemista asioista tärkeimpänä voidaan pitää keskustan asemakaavatoimikunnan mietinnöstä kaupunginhallitukselle annettavaa lausuntoa, jonka valmistelu aloitettiin jo edellisenä vuonna ja joka kertomusvuoden lopussa valmistui esiteltäväksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle. Toisena huomattavana asiana mainittakoon päätösten ja ranta-alueiden kaunistaminen, josta tehtiin esitys lautakunnalle.

Vuosaaren alueen Helsinkiin liittämistä tutkivan neuvottelukunnan mietinnöstä annettiin lausunto ja asian tultua myönteisesti ratkaistuksi ryhdyttiin valmistelemaan alueella tarpeellisia kaavanmuutoksia.

Henkilökunta. Virastopäällikön viransijaisena toimi 1.—31.1. välisenä aikana arkkit. Väinö Tuukkanen sekä 1.2. lukien virkaan valittuna arkkit. Aarne Ervi.

Henkilökunnan lukumäärä lisääntyi 9:llä edelliseen vuoteen verraten, joten se kertomusvuoden lopussa oli 69. Näistä toimi 11 henkilöä kansliaosastossa, 28 asemakaavaosastossa, 6 yleiskaavaosastossa ja 24 liikennesuunnitteluosastossa. Henkilökunnasta oli 42 virkasuhteessa ja muut työsopimussuhteessa.

Huoneistot. Kansliaosasto ja asemakaavaosasto sijaitsivat edelleen talossa Katariinankatu 1 sekä liikennesuunnitteluosasto Aleksanterinkatu 16—18:ssa. Yleiskaavaosasto siirtyi Katariinankatu 1:stä Mariankatu 5:ssä olevaan huoneistoon.

Kansliaosasto huolehti viraston hallinnollisten ja lainopillisten tehtävien hoitamisesta. Viimeksi mainituista olivat huomattavimpia oikeudelliset selvitykset, jotka koskivat kiinteistönomistajien oikeusturvaa asemakaavaasioissa tapahtuvan kuulutus- ja ilmoitusmenettelyn yhteydessä, rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten eri suojelutapoja sekä akateemikko Alvar Aallon keskustasuunnitelman toteuttamisen juridisia edellytyksiä.

Viraston poikkeuslupa-anomuksista antamia lausuntoja kansliaosasto valmisteli yhdessä asemakaavaosaston kanssa.

Asemakaavaosastossa oli asemakaava-arkkitehdin virka täyttämättä 1.6. lähtien ja yksi insinöörin viroista 1.10. lähtien. Arkki-

4. Kaupunkisuunnitteluvirasto

tehdeistä siirtyi 3 työsopimussuhteeseen ja yksi arkkitehdin virka oli avoinna.

Kertomusvuosi oli osaston ensimmäinen kokonainen toimintavuosi oman lautakunnan ja viraston puitteissa. Jo näinkin lyhyeltä ajalta saadut kokemukset osoittivat, että osaston tehtävät näyttävät jatkuvasti lisääntyvän ja vaikeutuvan. Erityisesti asemakaavan uudistamis- ja muutostyöt lisääntyivät, suunnittelutehtävät kytkeytyivät yhä laajempiin ongelma-alueisiin ja muuttuivat siten yhä vaikeammin ratkaistaviksi. Osaston käytettävissä olleet suunnittelijavoimat osoittautuivat riittämättömiksi, mikä näkyy ehkä selvimmin keskeneräisten ns. rutiinitöiden varsin suuresta määrästä.

Uusia asemakaavaehdotuksia valmistui seuraavasti: 29. kaupunginosassa olevan Kivihaka-nimisen alueen pohjoisosa (piirustus n:o 5665), osa 37. kaupunginosasta (n:o 5656), 41. kaupunginosan itäosassa oleva Jakomäen alue (n:o 5675), 47. kaupunginosassa olevan Kontulan alueen osa (n:o 5753) sekä 49. kaupunginosassa olevan Yliskylän luoteisosa (n:o 5677).

Asemakaavan muutoksia laadittiin 99.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin 323 asiaa. Rakennuslupa-anomuksista annettiin 406 lausuntoa rakennustarkastusvirastolle. Tonttikorkeusilmoituksia annettiin 724.

Suuritöisimmän ja laajimman tehtävän muodosti esikaupunkialueiden kaavoitustyön ohella 1.—8. ja 10.—14. kaupunginosien asemakaavan uudistaminen. Kertomusvuonna keskityttiin pääasiassa eteläisten kaupunginosien asemakaavaehdotuksen laatimiseen sekä kaupunginvaltuuston hyväksymien, mutta sisäasiainministeriön palauttamien 10.—12. kaupunginosien asemakaavojen korjaamiseen.

Osastossa laadittiin kaupungin kaavoitus-tilannetta kertomusvuoden päättyessä esitettävä kartta, josta ilmeni kaupungin asemakaavoitetut alueet, rakennuskaava-alueet, alueet, joille kaupunginvaltuusto oli päättä-

nyt laadittavaksi asemakaavan, alueet, joiden kaavaa kaupunginvaltuusto oli päättänyt muuttaa sekä tietoja kaavoitettavien ja muutettavien alueiden kaavojen alistamisajankohdista, laajuudesta ja asukasluvusta.

Yleiskaavaosaston yleiskaava-arkkitehdin ja tilastotutkijan virat täytettiin 1.6. lukien.

Osastossa valmisteltiin ja aloitettiin laaja tutkimus ja suunnittelutyö, joka koski kaupungin viheralueita ja niihin liittyvää vapaaajan viettoa. Tämän tutkimuksen oli määrä tapahtua samanaikaisesti liikennetutkimuksen ja -suunnittelun kanssa sekä yhteistoiminnassa muiden osastojen kanssa. Ulospäin tapahtuva yhteistoiminta oli huomattavasti kasvanut, mikä johtui lähinnä siitä, että valmisteilla olleet liikennetutkimus ja -suunnitelma pakottivat selvittämään monenlaisia maan käyttöön liittyviä kysymyksiä.

Liikennesuunnitteluosastossa olivat koko vuoden täyttämättä liikennesuunnittelupäällikön, liikenneinsinöörien, sähköinsinöörien, yhden insinöörin ja yhden liikenneteknikon virat, myös apulaisosastopäällikön tehtäviä hoiti viransijainen. Lisäksi tuli vuoden aikana yksi insinöörin viroista avoimeksi. Kaksi insinööriä siirtyi virkasuhteesta työsuhteeseen, yksi insinöörin virka täytettiin, minkä lisäksi palkattiin työsuhteeseen kolme insinööriä, rakennusmestari, kaksi piirtäjää ja kaksi toimistoapulaista.

Osastossa valmisteltiin mm. lautakunnan ja viraston käsittelemiä liikenneasioita, tehtiin liikennejärjestelysuunnitelmia ja esityksiä liikenneolojen kehittämiseksi sekä suoritettiin liikennetutkimuksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin 386 asiaa, joista 58 oli osaston omia aloitteita, ja liikennejaostolle esiteltiin 19 asiaa.

Käsitellyistä asioista mainittakoon keskuhjatun liikennevalojärjestelmän rakentamiskysymys. Asian tultua periaatteessa päätetyksi kertomusvuoden tammikuussa tehtiin saatujen tarjousten perusteella hankintasopimus ko. laitteiden toimittamisesta Siemens Sähkö Oy:n kanssa. Valmistavina toimenpi-

teinä suoritettiin osaston, rakennusviraston ja sähkölaitoksen yhteistyönä eräitä liikennejärjestelyjä ym. töitä, samoin käsiteltiin alustavasti keskusvalvomon rakentamiskysymystä.

Muista asioista mainittakoon vielä uusi ehdotus paikallisiksi liikennemääräyksiksi. Pysäköintimittareita hankittiin vuoden aikana 271. Vuoden lopussa oli kaupungissa kaikkiaan 727 mittarein varustettua maksullista pysäköintipaikkaa.

Tavanomaisten risteys- ja poikkileikkauslaskentojen lisäksi pyrittiin mm. selvittämään liikenteen kausivaihteluita eräillä asuntoalueilla ja liikenteen rakennetta keskustaan johtavilla ajoteillä sekä suoritettiin pysäköintiä, liikenneonnettomuuksia ja julkisen liikenteen sujuvuutta koskevia tutkimuksia sekä erikoistutkimuksia keskusohjattua liikennevalojärjestelmää varten. Osasto osallistui myös tie- ja vesirakennuslaitoksen toimesta suoritettuun kaupunkiliikennelaskentaan sekä valmistelutehtäviin kaupungin ja sen naapurikuntien liikennetutkimusta varten, jonka yksityiset insinööritoimistot suorittaisivat.

Asemakaavaosaston v. 1963 suorittaman työpaikkatutkimuksen aineistosta laadittiin seuraavat selvitykset: työpaikkojen pinta-alan ja työntekijäin suhteellinen jakautuminen kaupunginosittain toimialan mukaan; työpaikkojen huoneistoala työntekijää kohden eri kaupunginosissa; keskustassa työskentelevien suhteellinen jakautuminen työhöntulosuunnan mukaan.

Kertomusvuotta koskevista selvityksistä mainittakoon: keskustaan saapuneiden ja sieltä poistuneiden ajoneuvojen suhteellinen jakautuminen saapumis- ja poistumissuunnan mukaan 21.5. ja 23.9.; keskustaan saapuvan ja sieltä poistuvan ajoneuvoliikenteen vaihtelu ja rakenne 21.5. sekä keskustaan saapuneiden ja sieltä poistuneiden ajoneuvojen erotus (= kertymä) 21.5. ja 23.9.

Osastolta lähetettiin 197 kirjettä.

Viraston tulot ja menot. Tuloja oli tilien mukaan kaikkiaan 7 043 mk. Tuloista kertyi asemakaavan muutoskarttojen laatimispalkkioina 4 940 mk ja valokopiokarttojen myynnistä 74 mk.

Viraston menot olivat tilien mukaan kaikkiaan 2 208 720 mk.